ئاژانسی موتڵەع سەرجەم بڕیارەکانی دانیشتنی ئەمڕۆی ئەنجومەنی وەزیران بڵاودەکاتەوە

ئەمڕۆ سێشەممە، ئەنجومەنی وەزیران بنەماکانی هاوکاری وزەی لە عێراق لە نێوان وەزارەتی کارەبا و کۆمپانیای سیمەنس ئینەرجی ئەڵمانی پەسەند کرد، هاوکات لەدانیشتنەکەدا ڕەزامەندی درا لەسەر بەردەوامبوونی پاڵپشتی بۆ جێبەجێکردنی وێستگەکانی کارەبای وەبەرهێنان.

نوسینگەی ڕاگەیاندنی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران لە راگەیندراوەکدا بڵاویکردەوە " ئەمڕۆ سێشەممە ئەنجومەنی وەزیران ٣٤ەمین دانیشتنی ئاسایی خۆی بە سەرۆکایەتی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران محەمەد شیاع سودانی بەڕێوەبرد ،لە میانی دانیشتنەکەدا بارودۆخی گشتی وڵات تاوتوێ کرا، بابەتەکانی بەرنامەی کار تاوتوێ کران، بڕیاری پێویست درا".

لە ڕاگەیەندراوەکەدا ئاماژە بەوەشکراوە، "سەبارەت بە پابەندبوونە داراییەکانی نێوان حکومەتی فیدراڵی و حکومەتی هەرێمی کوردستان، ئەنجومەن پێداچوونەوەی بە ڕاپۆرتی لیژنەی وەزاری پەیوەندیدار بە پرسی پابەندییە داراییەکانی نێوان حکومەتی فیدراڵی و حکومەتی هەرێمی کوردستان کرد، هەروەها

ڕەزامەندی لەسەر خەرجکردنی مووچەی هەرێم لە لایەن وەزارەتی داراییەوە بە مانگی حوزەیرانی 2025، بەمەرجێک حکومەتی هەرێم بڕی (120) ملیار دینار وەک قیست بە داهاتی نانەوتی بدات، بەپێی دەقی بڕیارنامەی ئەنجومەنی زیران (636 ساڵی 2025) ئەنجومەن لیژنە هاوبەشەکانی ڕاسپارد بۆ بەردەوامبوون لە کارەکانیان، هەروەها ئاڕاستەی پێکهێنانی تیمێکی یاسایی کرد کە بریتی بێت لە ڕاوێژکاری یاسایی سەرۆکی حکومەت، سەرۆکی بەشی یاساییەکان لە ئەمانەی گشتی ئەنجومەنی وەزیران، وەزارەتی دارایی، و دەستەی چاودێری دارایی فیدراڵی، بە هەماهەنگی لەگەڵ نوێنەرانی حکومەتی هەرێمی کوردستان چارەسەرکردنی ناکۆکییە یاساییەکانی پەیوەست بە داهاتە غەیرە نەوتییەکان، بەپێی یاسا“.

ئاماژەی بەوەشکرد، "ئەنجومەنەکە گفتوگۆی لەسەر دەرئەنجامەکانی لیژنە هاوبەشەکانی وەزارەتی نەوتی فیدراڵی و وەزارەتی سامانە سروشتییەکانی لە هەرێمی کوردستان کرد، هەروەها جەختی لەسەر خێراکردنی گەیاندنی دەستبەجێی نەوتی بەرهەم هێنراو لە کێڵگەکانی ناو هەرێم بە ڕێکخراوی بەبازاڕکردنی نەوتی دەوڵەتی (سۆمۆ) بە هەناردەکردن لە ڕێگەی بەندەری جەیهانەوە، لە ڕێگەی بۆری عێراق-تورکیا، بەپێی یاسای بودجەی فیدراڵی هەموارکراوی هەرێمی کوردستان".

لە درێژەی ڕاگەیەندراوەکەدا هاتووە، "لەبواری چاودێریکردنی پڕۆژەکانی کارەبادا، وەزیری کارەبا پێشکەشکردنی لەسەر واقیعی بەرهەمهێنان و بەرەوپێشچوونی جێبەجێکردن و کارپێکردنی پڕۆژەکانی بەرهەمهێنان، دوای ئەوەی بە فیعلی گەیشتە بەرهەمهێنانی (28) هەزار مێگاوات، لەگەڵ زیادبوونی خواستی ناوخۆیی، کە جیاوازی دەردەکەوێت لەگەڵ بەرهەمهێنانی ساڵی 2022، کە گەیشتە (19) هەزار مێگاوات. هەروەها ئەنجومەن پێداچوونەوەی بە پڕۆژەکانی بەرهەمهێنانی لەە تەواو بوون و جێبەجێکردن، بە توانای (١٥) هەزار مێگاوات (وزەی خۆر، وێستگەی کارەبای گەرمی، و وێستگەی خولی تێکەڵاو)، جگە لە قۆناغی یەکەمی فراوانکردن لە دروستکردنی وێستگەی وەبەرهێنان بە توانای (١٠) هەزار مێگاوات، و گرێبەست لەگەڵ کۆمپانیای سیمێنس بە توانای (١٥) هەزار مێگاوات و کۆمپانیای جی ئی بە توانای (٢٤) هەزار مێگاوات."

لە ڕاگەیەندراوەکەدا جەخت لەوە کراوەتەوە کە "ئەنجومەنی وەزیران باسی لە کارکردن بەپێی ڕێبازی 'کارکردنی ئابووری' کردووە، کە بریتییە لە کارکردن لە چوارچێوەی باشترین بژاردەکاندا، بارهەڵگر، پێداچوونەوە بە مۆدێلی ئابووری بۆ وێستگەکانی وەبەرهێنان، و ئەولەویەتدان بەو ڕێگایەی کە زۆرترین گەڕانەوەی وزە بەدەستبهێنێت لە کاتی کارکردندا و کەمترین تێچوون".

لە ڕاگەیەندراوەکەدا ئاماژە بەوە کراوە، "ئەنجوومەنی وەزیران بنەماکانی هاوکاری وزەی لە عێراق لە نێوان وەزارەتی کارەبا و کۆمپانیای سیمێنس ئینێرجی ئەڵمانی پەسەند کرد، و بەردەوام بوو لە

جێبەجێکردنیان. وەزارەتەکانی پلاندانان و دارایی ئەم بنەمایانەی هاوکاریکردن دەگرنەبەر و بڕی ساڵانەی خۆیان لە خشتەی بودجەی فیدراڵی ساڵی ٢٠٢٥ی عێراقدا دەخەنە نێو خشتەی بودجەی فیدراڵی ٢٠٢٥، هەروەها دەسەڵات دەداتە وەزیری کارەبا بە دەسەڵاتە پێویستەکانەوە بۆ ئەوەی بەردەوام بێت لە جێبەجێکردن وەک ئیستسنایەک لە ڕێنماییەکانی جێبەجێکردن ، گرێبەستە حکومییەکان.

هەروەها ئەنجومەنەکە ڕەزامەندی دەربڕی لەسەر بەردەوامبوونی پاڵپشتی بە جێبەجێکردنی وێستگەکانی کارەبای وەبەرهێنان، و ئەم پرۆژانەی خوارەوەی وەبەرهێنان لە بڕیارنامەی ژمارە (245ی ساڵی 2019)ی کابینەی حکومەت بەخشی، ڕەوانکردنەکە لەژێر بەرپرسیارێتی وەبەرهێنەری جێبەجێکاردا دەبێت، و تەرخانکردنی دارایی پێویست بۆ کڕینی وزە دەستەبەر دەکرێت کاتێک وێستگەکان دەچنە قۆناغی کارکردنی بازرگانییەوە.

یەکەم: پرۆژەی وێستگەی کارەبای وەبەرهێنانی غازی تێکەڵاوی فاو، بە توانای (3000) مێگاوات.

دووەم: پرۆژەی وێستگەی کارەبای غازی کەرکوک، بە توانای (1500) مێگاوات.

سێیەم: پرۆژەی وێستگەی کارەبای گەرمی نەجەف، بە توانای (1500) مێگاوات.

چوارەم: پرۆژەی وێستگەی کارەبای غازی تێکەڵاوی بەغدا/ ئەبوغرێب، بە توانای (3000) مێگاوات.

پێنجەم: پرۆژەی (وێستگەی کارەبای گەرمی یوسفیە)، بە توانای (1800) مێگاوات.

لە درێژەی ڕاگەیەندراوەکەدا هاتووە، "لەبواری وزەدا، ئەنجومەن پەسەندی کرد کە وەزارەتی نەوت/کۆمپانیای پاڵاوگەی ناوەڕاست لە بڕگەکانی ڕێنماییەکان بە ئاسانکاری جێبەجێکردنی بودجەی کڕین لە وەزارەتی پیشەسازی و کانزاکان سەبارەت بە پرۆسەکردنی داواکارییەکانی نایترۆجینی شل".

لە ڕاگەیەندراوەکەدا جەخت لەوە کراوەتەوە "لە بواری پاڵپشتیکردنی گروپە پەراوێزخراوەکان، ئەنجومەن ڕەزامەندی دەربڕی لەسەر گواستنەوەی خاوەندارێتی ئەو زەوییانەی کە (300) خانووی کەم تێچووی لەسەر دروستکراون لە ناحیەکانی سەماوە، رومەیسە، و خزەر، جگە لە (70) خانوو لە قەزای سەلمان و ناحیەی بوسەیە لە پارێزگای موسەننا، جێبەجێ کراون بەپێی تەرخانکردنی ئەو زەوییانە ستراتیژی کەمکردنەوەی هەژاری، بەجۆرێک کە لە بڕیارەکەی ئەنجومەنی وەزیراندا جێگیر بکرێن سەبارەت،

بە خەڵكی قەزای بوسایە هەروەها ئەنجومەنەكە پەسەندی هەمواركردنەوەی بڕیارنامەی ژمارە 227ی ساڵی 2025ی خۆی سەبارەت بە كۆمەڵگەی نیشتەجێبوونی ئێزیدییەكان لە شنگال كرد، درێژكردنەوەی ئەو مەرجانەی لە بڕیارنامەی پێشوودا هاتووە.

ئەنجومەن ئاماژەی بەوەشكردووە، "بەمەبەستی پاڵپشتیكردنی پێكهاتەكان و فەوجەكانی بەڕێوەبەرایەتی پۆلیسی پاراستنی وزە، ئەنجومەن ڕەزامەندی دەربڕی لەسەر دابینكردنی تێچووی دیاریكراو لەلایەن كۆمپانیا نەوتییەكانی سەر بە وەزارەتی نەوت، وەك ئیستسنایەك لە بڕیارنامەی ژمارە 24600ی ئەنجومەنی وەزیران ژمارە 24600ی ساڵی 2024. وەزارەتی ناوخۆ گرێبەست لەگەڵ دەسەڵاتی پیشەسازیی سەربازی دەكات بۆ كڕینی كامێرای گەرمی و ئیستسراكسەكانیان كۆنترۆڵی تەواوەتی و ڕووماڵكردنی دامەزراوە نەوتییەكان لە پارێزگاكانی نەینەوا، كەركوك، سەڵاحەدین، ئەنبار، زیقار، و میسان."

لە ڕاگەیەندراوەكەدا ئاماژە بەوەشكراوە، "لە چوارچێوەی بەدواداچوونەكانی ئەنجومەن بۆ ڕێكارەكانی بەرگری شارستانی و بڕیارە پەیوەندیدارەكانی ئەنجومەنی وەزیران، سەرۆكوەزیرانی ڕێنمایی وەزارەتی دارایی كرد بە دابینكردنی بودجە بۆ وەزارەتی ناوخۆ بۆ دامەزراندنی (100) مەفرەزەی بەرگری شارستانی لە بەغدا و پارێزگاكان، هەروەها بۆ بەرزكردنەوەی كۆنترۆڵی سنووری عێراق و سوریا ، ئەنجوومەنی وەزیران ڕەشنووسی یاسای هەمواركردنەوەی دووەمی یاسای سامەڕا پایتەختی شارستانییەتی ئیسلامی ژمارە 5ی ساڵی 2018ی پەسەند كرد و بە پشتبەستن بە دەستوور ڕەوانەی ئەنجوومەنی نوێنەرانی كرد.

ئەنجومەنەكە بەردەوام بووە، بەپێی راگەیەندراوەكە، "جێبەجێكردنی پڕۆژەكانی ژێرخانی و تەواوكردنی ئەم بڕیارانەی خوارەوە سەبارەت بە پڕۆژە وەستاوەكان دراون:

1. زیادكردنی بڕی یەدەگ و كۆی تێچووی پڕۆژەی (نۆژەنكردنەوە و پەرەپێدانی دەروازەی وەركە لە پارێزگای موسەننا).

2. زیادكردنی كۆی تێچووی پڕۆژەی (كاری خزمەتگوزاری و ئەندازیاری بۆ گەڕەكەكانی تەنیشت دیزاینی بنەڕەتی لە پارێزگای نەینەوا).

3. زیادكردنی بڕی یەدەگ و كۆی تێچووی پڕۆژەی (ئاوی گەڕەكی قادسییە لە تكریت پارێزگاری سەڵاحەدین).

‏

‏4. زیادکردنی بڕی یەدەگ و کۆی تێچووی پڕۆژەی (دامەزراندنی تاقیگەی کشتوکاڵی شانە ڕووەکییەکان لە گەڕەکی فورقان لە پارێزگای نەینەوا) لە چوارچێوەی پڕۆژەی دروستکردن و فراوانکردنی بینای کشتوکاڵی لە قەزاکانی موسڵ.

‏

‏5. زیادکردنی بڕی یەدەگ و کۆی تێچووی پڕۆژەی (کۆمەڵگەی نیشتەجێبوون لە پارێزگای واست/زورباتیە).

‏

‏6. زیادکردنی تێچووی پڕۆژەی (ئامێرکردن و دانانی نۆ پەمپ لە شوێنی جیاواز لە پارێزگای نەجەف).

‏